

Moeite hebben met je stiefkind is een taboe

Veel stiefouders voelen weerstand tegen hun stiefkind. Op de Nationale Stiefdag spraken ze daar openhartig over. 'Ik voel me zó schuldig.'

reportage

Ivo Barends

Het is een groot taboe, maar vrijwel alle stiefouders hebben ermee te maken: ze hebben regelmatig moeite met hun stiefkind. Zo'n tachtig stiefouders (voornamelijk moeders) ontmoetten elkaar zaterdag in Utrecht om ervaringen uit te wisselen en workshops te volgen op de Stiefdag, georganiseerd door Stichting Stiefgezinnen Nederland (SSN).

„Ik voel me er zó schuldig over”, zegt een stiefmoeder van drie opgroeiende pubers tijdens de forumdiscussie op de Stiefdag. „Het is mentale en fysieke weerstand. Als het kind van mijn man moet overgeven, voel ik niet echt de behoefte haar te troosten. Ook knuffelen vind ik heel moeilijk. We liggen elkaar niet. Mensen zeiden: het gaat wel over als je een kind van jezelf erbij krijgt. Maar nu dat zover is, is het contrast met m'n stiefkinderen des te groter.” Ze had er zoveel last van, dat ze met de gedachte speelde om bij haar man weg te gaan. „Gelukkig kan ik er nu goed met hem over praten.”

„Voel je niet schuldig”, zegt een andere stiefmoeder. „Er spelen ook dingen waar je niets aan kunt doen. Zelfs zoiets als geur. Een moeder kan uit een berg wasgoed feilloos, op basis van geur, de kleding van haar biologische kinderen halen. Bij stiefkinderen niet.”

Iedereen voelt wel eens weerstand tegen zijn eigen kind, maar bij een stiefkind voel je je dan veel schuldiger, zegt een andere stiefmoeder in de zaal. „Want je denkt: 'dit mag niet'.” Het is een lastig probleem, ook omdat een stiefouder de negatieve gevoelens moeilijk kan delen met zijn of haar partner: het gaat immers om zijn of haar kind.

„Waar is de biologische vader?”, vraagt Ed Spruyt, onderzoeker van de Universiteit Utrecht. „De rol van de biologische ouder in een stiefgezin moet centraal staan, anders is het veel te zwaar voor de stiefouder.”

„Moeite hebben met je stiefkinderen speelt in bijna alle stiefgezinnen”, weet Corrie Haverkort, voorzitter van SSN. „De oplossing begint met het erkennen van het negatieve gevoel. Dan kun je in gesprek gaan. Ervaringen delen met anderen, erover lezen en je laten coachen.”

Mensen beginnen te vaak onvoorbereid aan stiefouderschap, vindt Haverkort. Uit cijfers van haar stichting blijkt dat 60 procent van de stiefgezinnen binnen een paar jaar weer uit elkaar valt. Veel stiefouders hadden achteraf gezien graag meer informatie willen hebben. „Ze zijn verliefd en denken: 'Ach leuk, een paar kinderen erbij. Dat kan ik wel aan.' Maar zo makkelijk is het niet. Ze weten onvoldoende wat er allemaal bij komt kijken.”

Nieuwe stiefouders zouden daarom een ouderschapsplan moeten maken, vindt Spruyt. „Daarin kunnen afspraken worden gemaakt over de zorgverdeling.” Een onderdeel van de voorbereiding is ook het

'Knuffelen met het kind van mijn man vind ik erg moeilijk'

volgen van cursussen over stiefouderschap.

Voorlichting vooraf is hard nodig, de SSN biedt dat in de vorm van cursussen, gespreksgroepen, de Nationale Stiefdag en het kwartaalblad *Nieuw Gezin*. Maar de overheid moet zich ook inzetten voor stiefouders in spe, vindt Haverkort. „Via de centra voor jeugd en gezin bijvoorbeeld, zou meer voorlichting gegeven kunnen worden.”

Anderzijds, erkent Haverkort, is de drempel voor nieuwe stiefouders om een cursus te gaan doen groot. „Vooral vaders zijn aarzelend om zich te verdiepen, terwijl het toch om hun kinderen gaat! Gelukkig wordt onze website wekelijks door duizenden mensen bezocht en hebben we sinds september iedere dag een nieuwe abonnee voor *Nieuw Gezin*. En wat blijkt: als het blad op tafel ligt, willen veel vaders het toch lezen.”

'200.000 stiefgezinnen'

Het aantal stiefgezinnen in Nederland groeit. Hoeveel het er precies zijn, is moeilijk te zeggen, omdat kinderen soms maar een deel van de week in een stiefgezin wonen. In 2007 becijferde het CBS dat er zo'n 149.000 stiefgezinnen in Nederland zijn, ruim 7 procent van het totaal aantal gezinnen. Onderzoeker Ed Spruyt schat het aantal stiefgezinnen evenwel op 200.000. Elk jaar verbreken ongeveer 100.000 (gehuwd en niet-gehuwd) samenwonende paren hun relatie. Meer informatie over stiefgezinnen: www.nieuwgezin.info